

PROGRAM ROZVOJA OBCE

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2025 – 2030

Formulár č. Ú1 – Hlavička dokumentu PRO

Názov:	Program rozvoja obce Vyšné Remety na obdobie 2025 – 2030
Územné vymedzenie:	Košický kraj, okres Sobrance, obec Vyšné Remety
Schvaľovací orgán:	Obecné zastupiteľstvo obce Vyšné Remety
Územný plán obce schválený:	10.06.2008
Dátum schválenia PRO:	19.03.2025
Gestor tvorby PRO:	Obec Vyšné Remety
Dátum platnosti:	2025 – 2030
Verzia:	3.0.
Publikovaný verejne:	21.03.2025

Zdroj: vlastné spracovanie

Základné údaje	
Kraj:	Košický kraj
Okres:	Sobrance
Región:	Zemplín
Poloha:	48°49'34"S 22°10'00"V
Nadmorská výška	225 m n.m.
Rozloha	5,36 km ² , 536 ha
Počet obyvateľov	394
Hustota obyvateľstva:	73,50 na 1 km ²
Nacionálne:	
PSČ:	072 41
ŠUJ	00326020
EVČ	SO
Tel. predvoľba:	+421-56
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obec Vyšné Remety, Obecný úrad Vyšné Remety 112, 072 41
Web:	www.vysne-remety.sk
E-mail:	vysneremety@lekosonline.sk
Telefón	6595239

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PRO

Názov dokumentu	- Program rozvoja obce Vyšné Remety na roky 2025 – 2030
Forma spracovania	- starosta obce, - poslanci obecného zastupiteľstva - s pomocou externého odborníka (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovná skupina pracovala v zložení: - starosta obce, - poslanci obecného zastupiteľstva - s pomocou externého odborníka .
Obdobie spracovania	- PRO sa začal aktualizovať koncom roka 2024
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce.

Obsah

Úvod.....	5
Cieľ 1 Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko	9
Cieľ 2 Zelenšie Slovensko	9
Cieľ 3 Prepojenejšie Slovensko	10
Cieľ 4 Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko	10
Cieľ 5 Európa bližšie k občanom	10
Analytická časť PRO.....	12
1. Základná charakteristika obce.....	14
1.1 História obce	14
1.2 Prírodné pomery	15
1.3 Technické pomery	15
1.4 Doprava.....	15
1.5 Životné prostredie.....	16
1.6 Obyvateľstvo	17
Graf č. 1: Historický vývin počtu obyvateľov	17
Vzdelanie a zamestnanosť	18
1.7 Bývanie	19
1.8 Školstvo a vzdelanie	19
1.9 Sociálna sféra	19
1.10 Zdravotníctvo.....	22
1.11 Kultúra – deti, mládež, dôchodcovia.....	22
1.12 Ubytovacie zariadenia	23
1.13 Služby -Stravovacie a reštauračné služby	23
1.14 Cestovný ruch	23
1.15 Rekapitulácia rozpočtu obce za roky 2018 – 2024	25
1.16 Samospráva.....	25
1.17 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie územia.....	26
1.18 Analýza silných a slabých stránok územia	28
2. Strategická časť	31
1.22 Rozpočet a finančné hospodárenie obce.....	31
1.23 Zhodnotenie realizácie predchádzajúceho PRO	32
Analýza vonkajšieho prostredia.....	42
STEEP analýza.....	44
2. Strategická časť	45
2.1 Vízia územia	45

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

3. Programová časť	47
3.1. Akčné plány	48
PRIORITA 1	48
HOSPODÁRSKA OBLASŤ	48
PRIORITA 2	51
SOCIÁLNA OBLASŤ	51
PRIORITA 3	53
ENVIRONMRNTÁLNA OBLASŤ	53
PRIORITA 4	57
4. Realizačná časť	59
4.1. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PRO VYŠNÉ REMETY	60
4.2. SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA NAPŔŔANIA PRO	61
4.3. Akčný plán.....	64
5. Finančná časť	65
5.1. Finančný plán.....	65
6. Záver.....	66
7. Prílohy PRO.....	67
7.1. Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO.....	67

ÚVOD

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv. Program rozvoja obce Vyšné Remety s výhľadom do roku 2030 (PRO) je strednodobý strategický dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a je vypracovaný v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie obce. Na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja, ktorý vychádza z PHSR Košického samosprávneho kraja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom rozvoja obce Vyšné Remety sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Vyšné Remety, ktorý vychádza z predošlého PRO Vyšné Remety. Tento dokument na základe výsledkov ročného hodnotenia bude sa priebežne aktualizovať a dopĺňať.

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov s názvom Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, ktorý definuje Program rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PRO nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Program rozvoja rieši ekonomický, sociálny a kultúrny rozvoj obce Vyšné Remety, je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie.

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním:

1. Miestnej úrovni

- **Územný plán obce,**
- **Program rozvoja obce,** ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce,
- **Viacročný rozpočet.**

2. Národnej úrovni

Partnerská dohoda SR na roky 2021 – 2027 schválená uznesením vlády SR č. 253 z 06.04.2022 a následne schválená Európskou komisiou vykonávacím rozhodnutím komisie z 18.07.2022.

Program Slovensko 2021 – 2027 schválený uznesením vlády SR č. 426 z 28.06.2022..

Stratégia financovania EFRR, ESF+, KF, FST a ENRAF na programové obdobie 2021 – 2027. Stratégia financovania Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus, Kohézneho fondu, Fondu na spravodlivú transformáciu a Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu na programové obdobie 2021 – 2027, bola schválená uznesením vlády SR č. 267 z 12. apríla 2022.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR KSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

Významnými faktormi rozvoja regiónov sú ekonomická výkonnosť a regionálna konkurencieschopnosť. Košický kraj patrí k najvýznamnejším hospodárskym priestorom Slovenska, ktorého ťažiskovými ekonomickými odvetviami sú priemysel, stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Z priemyselných odvetví sú to hlavne výroba kovov, strojársky, ťažobný priemysel, priemysel palív a energetiky, potravinársky a intenzívne sa rozvíjajúci IT sektor. Priemyselne najrozvinutejšie je krajské mesto Košice, ktoré je administratívnym, priemyselným, obchodným, ekonomickým, vzdelávacím, inovačným i kultúrno-historickým centrom celého regiónu. K najväčším konkurenčným výhodám Košického kraja patrí významný inovačný a výskumný potenciál regiónu a intenzívne sa rozvíjajúci IT sektor, diverzifikovaná hospodárska základňa podporená početnosťou malých a stredných podnikov, perspektívne zásoby obnoviteľných zdrojov energie, vytvorený integrovaný dopravný systém pre región východného Slovenska, ako aj významné kultúrne a prírodné bohatstvo pre rozvoj cestovného ruchu. Z pohľadu sociálneho rozvoja meraného prostredníctvom indexu sociálneho pokroku, ktorý hovorí o naplnení základných ľudských

potrieb, blahobytu a príležitostí, je dôležitý postupný rast spokojnosti a kvality života obyvateľstva a vyrovnávanie regionálnych disparít.

Víziou Košického samosprávneho kraja je do roku 2030 chce byť sociálnejší, zelenší, dostupnejší, inteligentnejší a pracovne atraktívnejší kraj

Za účelom naplnenia stanovenej vízie bola definovaná štruktúra cieľov skladajúca sa z hlavného cieľa a strategických cieľov, ktoré majú prispieť k jeho naplneniu. Hlavný cieľ je zameraný na samotného prijímateľa benefitu v podobe obyvateľa kraja. Košický samosprávny kraj má za to, že hlavnou myšlienkou zriadenia regionálnej a miestnej samosprávy je práve zlepšenie identifikácie potrieb a problémov na lokálnej úrovni a zabezpečenie ich efektívnejšieho riešenia z pozície samosprávy. Z tohto dôvodu bol hlavný cieľ stanovený nasledovne:

Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov Košického kraja

Hlavný cieľ plánuje Košický samosprávny kraj spolu s partnermi dosiahnuť prostredníctvom 7+1 špecifických cieľov, ktoré odrážajú kompetencie vyššieho územného celku, ako aj kompetencie obcí a miest s cieľom rešpektovať princípy regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. 7+1 špecifických cieľov plne zohľadňuje výsledky analýz súčasného stavu územia, analýzu potrieb kľúčových aktérov, ako aj spoločné východiská európskych a národných politík, zároveň poukazujú na komplexný rozvoj územia a definujú nevyhnutné predpoklady a intervencie pre naplnenie stanovených špecifických cieľov v Košickom kraji¹.

Finančné zabezpečenie v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 134/2020Z.z., sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach:

Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Košický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.

- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

¹ PHSR Košického samosprávneho kraja

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícií nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty v súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu rozvoja obce Vyšné Remety. Ide o nasledovné strategické dokumenty:

Ako podporné materiály pri vypracovaní Programu rozvoja obce Vyšné Remety boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania. Obec Vyšné Remety má následne možnosť čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov.

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie z Operačného programu Slovensko.

Operačný program Slovensko sa člení na 5 cieľov politiky súdržnosti :

Cieľ 1 Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 1	Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa
Podpora	vedy, výskumu a inovácií
	digitalizácie,
	posilnenie malých a stredných podnikov
	rozvoj zručností
	digitálnej pripojiteľnosti
Investície do vedy, výskumu a inovácií prinesú lepšie a kvalitnejšie pracovné miesta a tým aj dôstojnejší život ľudí v regiónoch.	

Cieľ 2 Zelenšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 2	Zelenšia, nízkouhlíková Európa
Podpora	energetickú efektívnosť,
	znižovanie emisií skleníkových plynov,
	energiu z obnoviteľných zdrojov a uskladňovanie energie reflektujúc aj globálnu situáciu a potrebu znižovania závislosti slovenskej ekonomiky
	investície na adaptáciu na zmenu klímy
	prístupu k vode
	posilnenie ochrany prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, ako aj udržateľnú mestskú mobilitu
Podstatná časť zdrojov z nových eurofondov pôjde na ochranu prírody a životného prostredia. Na ochranu prírody a biodiverzity je vyčlenených 721 miliónov eur, najmä na podporu chránených častí prírody a krajiny (248 mil. eur) a prieskum, sanáciu a monitorovanie environmentálnych záťaží (239 mil. eur). Pre zdravší život v mestách a obciach budú dôležité investície do udržateľnej mestskej mobility (891 mil. eur), medzi nimi aj investície do ekologickej verejnej dopravy (491 mil. eur) a cyklo dopravy (100 mil. eur).	

Program rozvoja obce Vyšné Remety
 Programovacie obdobie 2025 – 2030

--

Cieľ 3 Prepojenejšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 3	Prepojenejšia Európa
Podpora	rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej transeurópskej dopravnej siete
	Rozvoj vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility
Významná časť nových eurofondov je určená na riešenie problémov, ktoré boli v minulosti zanedbávané – budovanie a opravy ciest I. triedy (241 mil. eur), ciest II. a III. triedy (169 mil. eur) a rekonštrukcie miestnych komunikácií (62 mil. eur).	

Cieľ 4 Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko

Európsky cieľ politiky 4	Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa
Podpora	prístupný trh práce,
	kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, získanie zručností pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu na základe potrieb trhu práce
	aktívne začlenenie a podporu dostupných sociálnych služieb pre znevýhodnené a najodkázanejšie skupiny obyvateľstva, vrátane marginalizovaných rómskych komúní, rodinné poradne
	podporu sociálnych inovácií a potravinovú a materiálnu pomoc pre najodkázanejšie osoby.

Cieľ 5 Európa bližšie k občanom

Európsky cieľ politiky 5	Európa bližšie k občanom
Podpora	hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj na regionálnej a miestnej úrovni integrovaným

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

	prístupom, a to aj prostredníctvom podpory kultúry a prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu, verejných športovísk a bezpečnosti v regiónoch Slovenska.
--	---

Špecifickým cieľom v novom programovom období je **Fond spravodlivej transformácie**, ktorý pomôže riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky regiónom, ktorých sa týka prechod na uhlíkovú neutralitu. **Z balíka 441 mil. eur** môžu čerpať región horná Nitra, Košický a Banskobystrický kraj. **Celková výška zdrojov z fondov EÚ pre Program Slovensko je 12,594 mld.**

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY SR
EKOFOND SPP
WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIATKOVÝ FOND)
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS NADÁCIA PONTIS

ANALYTICKÁ ČASŤ PRO

Analytická časť PRO obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Vyšné Remety na roky 2025 – 2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka č. 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Územný plán obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad
PHSR Košického samosprávneho kraja	2023-2027	regionálna	http://web.vucke.sk
Územný plán veľkého územného celku Košického kraja	priebežne	regionálna	http://web.vucke.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030	do 2030	národná	www.minv.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk
Program Slovensko 2021 . 2027	do 2027	národná	www.mirri.gov.sk

Vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka

Tabuľka č. 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.vysne-remety.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk/SODB/ www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec	www.vysne-remety.sk

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.vysne-remety.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Centrum vedecko-technických informácií	www.vysne-remety.sk www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec	www.vysne-remety.sk
Sociálna sféra	Obec Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.vysne-remety.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

1. Základná charakteristika obce

1.1 História obce

Osídlenie územia pod Vihorlatskými vrchmi možno sledovať už od staršieho paleolitu. V období od 9. až 11. storočia n.l. územie bolo osídlené slovanským obyvateľstvom s pohanským náboženstvom. Do 9. až 12. storočia siahajú počiatky kresťanstva, názov Remety má pôvod v latinskom koreni slova heremitorium, čo znamená pustovňa. Do slovanského prostredia sa názov dostal prostredníctvom mníchov benediktínov. Pustovne však nemuseli podnietiť vznik dediny.

Pôvod Vyšných Remet siaha do 14. storočia. Prvá písomná zmienka o nich pochádza z roku 1400. Určiť presný termín vzniku obce je obtiažne, lebo písomné záznamy sa v minulosti viazali na problémové skutočnosti – spory, krádeže, lúpeže. Prvá správa o tejto dedine súvisí s vyšetrovaním krádeže oviec a sviň, patriacich poddaným v Remetoch. Z obsahu listiny je zrejmé, že dedina jestvovala už pred rokom 1400. Literárne pramene uvádzajú za pôvodné pastierske, valašské rodiny, iné zas uvádzajú za pôvodné obyvateľstvo roľníckych usadlíkov. Z pôvodných názvov dediny (Remethe, Also-remethe, Olahremethe), tiež z priezvisk rodín možno usúdiť prítomnosť rusínskeho, slovenského, maďarského, rumunského, nemeckého, židovského obyvateľstva. (Prítomnosť valašsko-rumunského a rusínskeho obyvateľstva potvrdzuje ich grécko- byzantské náboženstvo so staroslovienskym jazykom- pravoslávie). Prevala slovenského obyvateľstva umožnila zachovanie slovenského názvu dediny po celé stáročia až po dnešok.

S názvom Vyšné Remety sa stretávame od polovice 15. storočia ,kedy bola majetkovou súčasťou panstva Jasenov. V 16. storočí boli ich vlastníkami najmä šľachtici z Tibavy. Pôvodné, roľnícke domácnosti boli v roku 1427 zdanené od 6 port. Valašské domácnosti vtedy zdaneniu nepodliehali. V roku 1437 tam hospodáril 37 poddanských domácností, pričom pozemky po 18 odsťahovaných rodinách boli opustené. Remety boli vtedy veľkou dedinou. V dedine bol vtedy aj mlyn, čo dosvedčuje, že pôvodne pastierske, valašské rodiny sa venovali aj pestovaniu obilnín, teda sa poroľníčovali. Do polovice 16. storočia sa postupne väčšina poddanských rodín odsťahovala. V rokoch 1567 a 1588 sedliacke domácnosti zdanili rovnako od dvoch port. V roku 1588 dve domácnosti hospodárili na polovičných a štyri na štvrtinových usadlostiach, ďalšie si stavali domy. Tri domácnosti boli želiarské. Napokon tu žila aj rodina šoltýsa. V poslednej štvrtine 16. storočia sa tu

usadili noví prisťahovalci dedina sa zväčšila. V roku 1599 okrem domu šoltýsa stálo 25 obývaných poddanských domov. Na prelome 16. a 17. storočia boli Remety stredne veľkou dedinou len s poddanským obyvateľstvom. Poddaných ubúdalo v 17. a začiatkom 18. storočia. Roku 1715 hospodáril 13 sedlických domácností, pričom v prevádzke bol aj vodný mlyn. V roku 1720 tu bolo 11 sedliackych domácností. V 18. storočí tu bola väčšina poddaných gréckokatolíckeho náboženstva.

1.2 Prírodné pomery

Obec Vyšné Remety sa nachádza v nadmorskej výške 225 m n.m., na styku severného okraja Potiskej nížiny s Vihorlatom, 11 km od Sobraniec. Katastrálnym územím obce pretekajú Remetský potok. Potok preteká stredom zastavaného územia obce upraveným korytom. Remetský potok je v správe SVP š.p. od závod Košice iba po rkm 4,0 (t.j. cca 400 m pod dolným okrajom zastavaného územia obce. Od rkm 4,0 je tok v správe Lesov SR, š.p. Obec leží v Podvihorlatskej pahorkatine v údolí Okny.

1.3 Technické pomery

Obec susedí s katastrálnymi hranicami obcí: z východnej časti z obcou Vyšná Rybnica, v severovýchodnej časti s obcou Remetské Hámre, v západnej časti s obcou Poruba pod Vihorlatom, z juhovýchodnej časti s obcou Úbrež.

Obec má naslednú technickú infraštruktúru uvedenú v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 3: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	Domové čistiarne odpad. Vôd – 70% EO odkanalizované *
ČOV	nie
plyn	áno
elektrina	áno
verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
operátor mobilný	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

1.4 Doprava

Dopravné a pracovné väzby sú prevažne na mesto Sobrance, ktoré je vzdialené cca 11 km a na mesto Michalovce, ktoré je vzdialené cca 26 km. Obec je napojená na dopravný

system cestou III/050225 Vyšné Remety – Úbrež s napojením na nadradený dopravný systém - cestu I/50 Košice – Michalovce – Vyšné Nemecké.

1.5 Životné prostredie

Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavujú diferenciáciu územia podľa vybraných kritérií, vyjadrujúcu kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v riešenom území. Pre praktickú využiteľnosť je stanovená základná jednotka územného celku – katastrálne územie, v ktorom je hodnotený stupeň ekologickej stability (SES) podľa miery ekologickej kvality vegetácie a jej zastúpení v katastrálnom území. Stupeň ekologickej stability územia sa hodnotí podľa miery kvality vegetácie a jej zastúpenia v katastrálnom území na základe metodických pokynov. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v katastrálnom území. Koeficient ekologickej stability v kvantitatívnom vyjadrení znamená:

- menej ako 3.0 - podpriemerná úroveň
- od 3.0 – 4.0 - priemerná úroveň
- nad 4.0 - vysoký stupeň ekologickej stability územia

O úrovni stupňa ekologickej stability katastrálneho územia v roku svedčia údaje v nasledovnej tabuľke č. 4:

Rok	OP (ha)	Vinice (ha)	Záhrady (ha)	OS (ha)	TTP (ha)	Suma PP (ha)	LP (ha)	Vodná plocha (ha)	Zast. plocha (ha)	Ost. plocha (ha)	Celkom (ha)	ES
2024	191,00	0	39,70	0	175,90	406,60	0	3,50	30,30	95,60	536,00	1,96

<http://demogeografia.webinfo.sk/zobraz.php?akce=obec&id=522317>

OP- Orná pôda

OS- Ovocné sady

TTP- Trvalé trávne porasty

PP- Poľnohospodárska pôda

LP- Lesná pôda

ES- Koeficient ekologickej stability

Na základe tejto klasifikácie sme získali priemernú hodnotu stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie obce Vyšné Remety. Táto hodnota vyjadruje kvalitatívnu mieru ekologickej stability. Hodnota stupňa ekologickej stability 4,16 nám vyjadruje, že riešené územie patrí do krajiny s vysokým stupňom ekologickej stability, čo znamená z celkového pohľadu, že v riešenom území ekologické väzby nie sú silne narušené.

Pre porovnanie – priemerná hodnota SES v okrese Michalovce dosahuje 2,51. Katastrálne územie obce Remetské Hámre dosahuje 4,67. Vysoká nad Uhom – 1,64 a Veľké Kapušany –

1,85. Vysoký stupeň ekologickej stability obce Vyšné Remety je spôsobený vysokým podielom lesa a trvalých trávnych porastov, najmenej ornej pôdy v katastrálnom území obce a plošne vysokým zastúpením väzieb na ekologický významné segmenty.

Vysoký stupeň ekologickej stability územia je jednou z podmienok pre využitie potenciálu pre realizáciu ekologicky vhodných foriem cestovného ruchu.

1.6 Obyvateľstvo

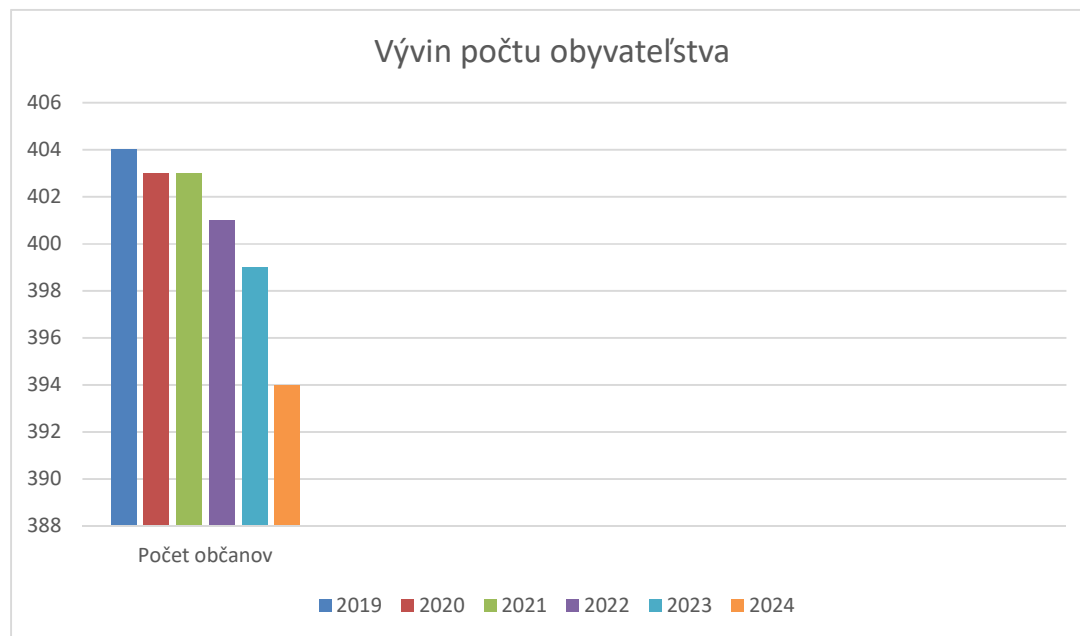
V obci Vyšné Remety roku 2024 žilo v obci 394 trvale bývajúcich obyvateľov. Celková rozloha katastrálneho územia obce je 536 ha, priemerná hustota osídlenia 75,2 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka č. 5: Obyvateľstvo

2019	2020	2021	2022	2023	2024
404	403	403	401	399	394

Vlastné zisťovanie z obce

Graf č. 1: Historický vývin počtu obyvateľov

Veková štruktúra obyvateľstva

Vekovú štruktúru obyvateľstva charakterizuje zastúpenie hlavných ekonomických aktívnych skupín v roku 2021:

- 0 - 14 rokov 59

- 15 - 64 rokov 273
- 65 rokov a viac 71
- priemerný vek 42,41 rokov

Vo vekovej štruktúre obyvateľstva obce v dôsledku menšieho počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti poproduktívnym, môžeme očakávať demografický problém prestarnutia obyvateľstva, ktorý prinesie problém v sociálnej starostlivosti obyvateľstva.

Vzdelanie a zamestnanosť

Tabuľka č. 6: Štruktúra obyvateľstva podľa ukončeného vzdelania v roku 2021

Ukončené školské vzdelanie	Počet obyvateľov
Základné	79
Stredné	235
Vysokoškolské	39

Vlastné zisťovanie z obce

Vývoj nezamestnanosti

Priemerný ročný počet evidovaných nezamestnaných v obci v roku 2020 bolo 28 ľudí, v roku 2021 bolo 32 ľudí, v roku 2022 bolo 21 ľudí, v roku 2023 bolo 21 ľudí a v roku 2024 bolo 20 ľudí/ 5,2%/.

Tabuľka č. 7: Miera nezamestnaných

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Obyvateľstvo	7,2 %	8,3%	5,5%	5,5%	5,2 %

Vlastné zisťovanie z obce

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v priemyselnej výrobe, v štátnej správe, sociálnej sfére, obchode a službách, dochádzajú denne za prácou do okresného mesta. V nemalej miere dochádzajú za prácou do zahraničia.

Štatistické údaje v tejto oblasti sú dosť relatívne čísla. Každá inštitúcia si vedie svoju vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Obec má k dispozícii čiastočné informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktoré pracujú v zahraničí.

Uvedené údaje odzrkadľujú stagnáciu počtu nezamestnaných a na druhej strane dochádza k odlivu obyvateľstva za prácou z nášho územia. V dôsledku tejto skutočnosti obec zaznamenáva nepriaznivý trend vo vývoji ekonomiky a preto by mala podporovať aktivity podnikateľského sektora pri vytvorení nových pracovných miest.

NEZAMESTNANÍ a ZAMESTNANCI S NÍZSKYM VZDELANÍM

V spolupráci s ÚPSVaR Sobrance obec organizuje verejnoprospešné práce alebo menšie obecné služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

1.7 Bývanie

Domový a bytový fond

V obci výrazne prevláda 1 – 2 podlažná zástavba rodinnými domami (prevažne povojnová zástavba). Stavby sú situované okolo ciest a spravidla majú predzáhradku, dvor a záhradu. V zadnej časti dvorov sa nachádzajú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobnochovateľstvom a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. Väčšina domov je v dobrom stavebnotechnickom stave. Domy majú prevažne manzardové a sedlové strechy. Zástavba poväčšine pozostáva z domov, ktoré boli postavené po roku 1945.

Tabuľka č. 8: Rodinné domy a byty

Rodinné domy				Byty
Rok	Domy spolu	Rodinné domy	Obnovené rodinné domy	Bytové domy
2021	145	142	98	0

Sčítanie 2021

1.8 Školstvo a vzdelanie

Vo Vyšných Remetách sa nachádza jedno výchovné zariadenia. Materská škola od roku 1972 s celodennou prevádzkou poskytuje predškolskú starostlivosť, kapacita MŠ je 22. Žiaci navštevujú základnú školu vo Vyšnej Rybnici a v Sobranciach.

1.9 Sociálna sféra

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu.

Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti².

Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb

²http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
1.6.2012

- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci³.

Podpora zotrvanía klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb
Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Vyšné Remety v budúcnosti nepočíta s nárastom počtu obyvateľov najmä v kategórii predproduktívneho a produktívneho veku. Je potrebné počítať aj s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku.

Základné sociálne služby pre potreby obyvateľov obce sa zatiaľ neposkytujú v obci, ale sú zabezpečené v dostupných zariadeniach. V blízkosti obce sa nachádzajú sociálne zariadenia: Zariadenie opatrovateľskej služby n.o. ReSocia v Remetských Hámroch, Zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby Sobrance, Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) Anna-Mária, v Horni, ZOS, ZPS Markétka, n.o. v Bunkovciach. Zariadenie pre Seniorov v Koromli, Domov na polceste ReSocia n.o. Petrovce. Dom sociálnych služieb Michalovce. Zariadenie pre seniorov Michalovce a Harmónia – zariadenie sociálnych služieb Strážske.

Veková štruktúra obyvateľstva nám zatiaľ neukazuje demografický problém, ale v blízkej budúcnosti bude počítať s prestarnutím obyvateľstva a tým súvisiaci sociálny problém. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

1. rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:
 - a. poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia.
 - b. nepriaznivého zdravotného stavu, jedným z riešení je denný stacionár novostavba alebo rekonštrukcia starého domu,
 - c. dovŕšenia dôchodkového veku,
 - d. zariadenie opatrovateľskej služby - terénnej sociálnej služby
 - e. jedáleň pre dôchodcov

³14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

- f. rozšírenie činnosti klubu dôchodcov a klub pre mládež
2. rekonštrukcia centra obce so zameraním na vybudovanie relaxačnej a oddychovej zóny – parková zeleň, lavičky....
3. dobrovoľné rekonštrukčné práce podporou dotácií a grantov na verejných priestranstvách pred obydliami spoločensky neprispôsobivých obyvateľov v rámci komunit osôb odkázaných na pomoc, aby sa u nich vytvoril pocit zodpovednosti a potreba začlenenia sa do spoločenského života v obci
4. dobudovanie športového areálu – aktivita pre mládež vo voľnom čase
5. riešenie denného stacionára, alebo domov sociálnych služieb.

1.10 Zdravotníctvo

Zdravotnícke zariadenia sa v obci nenachádzajú.

Pre dostupnosť zdravotníckych zariadení v Sobranciach sa ani v budúcnosti nepočíta so zriadením týchto zariadení.

Tabuľka č. 9: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2024)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnych služieb	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	nie
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárneň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor obce	áno

Zdroj: Obecný úrad

1.11 Kultúra – deti, mládež, dôchodcovia

V obci sa pravidelne každoročne realizujú: stávanie mája, Deň deti, futbalový turnaj, úcta k starším, karneval, ples.

Tabuľka č. 10: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvična	nie
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	nie	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Det'ské ihrisko	áno
Folklórny súbor	nie	Športový klub	Áno / futbalový/

Zdroj: Obecný úrad

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

Kultúrno-spoločenský život v obci je pomerne bohatý. Počas roka sa tu koná viacero rôznych podujatí, organizovaných pre niektoré špecifické skupiny obyvateľstva, ako aj pre širokú verejnosť.

Tabuľka 11: Kultúrno-spoločenské a športové podujatia organizované v obci počas roka

Mesiac	Podujatie
Január	Zimný futbalový turnaj , Ples
Február-marec	karneval
Máj	Stavanie mája
Jún-júl-august	Deň deti ,Futbalový turnaj
November	Úcta k starším
December	Vianočný koncert ,Stolnotenisový turnaj

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných obciach, aj „vo Vyšných Remetách“ má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci sa „nachádza“ gr.kat. Chrám Archaniela Michala – kultúrna pamiatka.

1.12 Ubytovacie zariadenia

Ubytovacie zariadenia sa v obci nenachádzajú.

1.13 Služby -Stravovacie a reštauračné služby

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce nevplyva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v *obci* a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce.

Stravovacie zariadenia sa v obci nenachádzajú, najbližšie sú vo Vyšnej Rybnici motorest Rybnička v Remetských Hámroch a v Sobranciach.

1.14 Cestovný ruch

Cestovný ruch v obci neexistuje. Je potrebné sa zamerať na pešiu turistiku, propagácia prírody a krajiny.

Trendy v cestovnom ruchu Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta

a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízko tarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce sa na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie,

- záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch,
- dopyt po produktoch pre jednu osobu,
- rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí,
- individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu),
- potreba ponuky cenovo dostupných produktov,
- spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate,
- rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky),
- úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu,
- trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane),
- nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb.

Je potrebné sa zamerať na pešiu turistiku, propagácia prírody a krajiny.

Časy, keď vrcholom našich cestovateľských snov bol autobusový zájazd do Chorvátska, Bulharska alebo dokonca po roku 1989 až do Grécka, sú pomaly preč. Nová doba prináša so sebou nové trendy. Tak, ako sa mení svet - zdokonaľujú sa technológie, ľudia hľadajú lepšie zážitky, mení sa aj cestovný ruch. Aké sú teda nové trendy v cestovaní? Dosiahnuť, zdolať, zvládnuť. Cestujúci začínajú byť „unavení“ z obyčajného navštevovania krajín, pasívneho prezerania pamiatok, máčania sa v mori, či prechádzok po prírode. Najnovšie ich láka dosiahnuť niečo, prekonať samých seba, čosi dokázať – zabehnúť Bostonský maratón, vyliezť na Matterhorn, surfovať v mori, splaviť dravú rieku, prejsť peši niektorú z pútnických trás do španielskeho Santiaga de Compostela..... Work&Travel. Tento populárny spôsob cestovania spojeného s legálnou brigádou vo fastfoode, v marhuľovom sade, či ako plavčík na lodi nie je určený len pre vysokoškolákov. Stále viac ľudí si takzvané digitálne nomádstvo zvolí za životný štýl. Mnoho ľudí (informatici, novinári, blogeri, účtovníci, konzultanti...) totiž dokáže pracovať z takmer ktoréhokoľvek kúta sveta bez toho, aby museli sedieť v kancelárii, postačí im počítač a pripojenie na internet. A tak sa na dlhší či kratší čas usadia v hociktorej krajine, kde je život lacnejší, slnko žiarivejšie a hlavne ľudia milší. A keď ich miesto začne

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

nudiť, zbalia si ruksak a presídlia sa inam, o niekoľko sto kilometrov ďalej. „Neokukané“ destinácie. Mnohé známe a slávne mestá už hlásia problémy s nadmernými množstvami turistov, ktorí ich doslova valcujú. Cestovateľské klasiky ako Barcelona, Amsterdam, Benátky, Rím či Paríž už dokonca podnikli opatrenia a zaviedli reštrikcie voči hufom nevychovaných návštevníkov. Trendom sa preto v ďalších rokoch stane návšteva krajín a miest, ktoré sa doteraz neobjavovali na lesklých stránkach bedekrov. Menej populárne destinácie lákajú šarmom nepoznaného a v neposlednom rade sú aj lacnejšie. Hotely zamerané na komunitu. Veľa mladých ľudí dnes v ubytovacích zariadeniach nehľadajú dokonalé súkromie, ale, naopak, sociálne kontakty. Mnohé hotely naskočili na túto vlnu a zriaďujú vo svojich priestoroch veľké „obývačky“, kde sa hostia z celého sveta môžu stretnúť a zoznámiť. Čo dodať na záver? Tu sa ešte chcem rozpísať o starom, zaužívanom spôsobe trávenia dovolenky - tých niekoľkých dní zaslúženého odpočinku. Jednoducho, koľko ľudí, toľko chutí. Pre niektorých z nás sa toto obdobie spája s leňošením, ničnerobením, pre iných zase je to čas aktívneho oddychu a nevedia sa dočkať, kedy sa budú venovať vylepšovaniu svojho domu a jeho okolia, záhradky. Niektorí sa vyberie do hôr, iní si nevedia leto predstaviť bez mora, ale sú aj takí, ktorí sa cítia najlepšie vo víre veľkomesta. Sú však aj takí, ktorí radi spoznávajú ďaleké krajiny, ich obyvateľov, ich kultúru. Máme teda rôzne nároky a predstavy o ideálnej dovolenke. Jedno však máme to isté – snívame o takej dovolenke, ktorú si neskôr každý v rámci svojich možností aj naplánuje a zrealizuje. A keby sme nemali financie na dlhodobější dovolenkový pobyt, nemusíme smútiť, veď aj vydarený víkendový piknik má svoje čaro.

1.15 Rekapitulácia rozpočtu obce za roky 2018 – 2024

Tabuľka č. 12: Rekapitulácia rozpočtu obce

Prehľad hospodárenia obce v období od 2019 – 2023 (v celých €)					
Ukazovateľ / Roky	2019	2020	2021	2022	2023
Bežné príjmy	172 933	183 851	174 363	200 701	166 222
Kapit. príjmy	5 000	118 460	0	0	20 000
Finančné príjmy	48 017	111 275	24440	11 576	639
Príjmy spolu	225 949	413 586	198 803	212 277	186 861
Bežné výdavky	169 909	176 375	189 471	197 779	156 890
Kapit. výdavky	47 009	141 200	7 107	11 960	1 380
Finančné výdavky	1 008	89 468	1 008	1 889	1 586
Výdavky spolu	217 927	407 043	197 586	211 629	159 856
Zisk/strata	+ 8 023	+6 543	+ 1 217	+647	+27 005

Vlastné zisťovanie z obce

1.16 Samospráva

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať Opatrenie klientskeho prístupu ktoré by riešilo vzťah zamestnancov úradu, ako aj poslancov OZ ku občanom a návštevníkom obce.

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Vyšné Remety. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5 členov. Obec má zriadené obecné komisie: pre Financie a výstavbu, pre ochranu verejného poriadku, pre kultúru, šport a prácu s mládežou, Komisia na ochranu verejného záujmu. Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy. Príslušnosť obyvateľov k úradom ŠS.	
Sídlo matričného úradu	Sobrance
Sídlo pracoviska daňového úradu – kontaktné miesto	Michalovce
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Sobrance
Sídlo Okresného súdu	Michalovce
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Michalovce
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Michalovce
Sídlo pracoviska úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Sobrance
Sídlo Územnej vojenskej správy	Košice
Sídlo Okresného úradu	Michalovce, Sobrance

1.17 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia a analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie územia

Obec Vyšné Remety je súčasťou Vyššieho územného celku Košice. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce.

Počas svojho doterajšieho pôsobenia sa regionálna samospráva orientovala vo väčšine prípadov výlučne na plnenie kompetencií, ktoré jej boli stanovené zákonom. Plnenie ostatných kompetencií, stanovených zákonom iným orgánom verejnej správy, regionálna samospráva prirodzene očakávala od príslušných orgánov. Tento prístup sa za štrnásť rokov existencie Košického samosprávneho kraja ukazuje ako málo efektívny. Je to prístup zameraný na procesy, kde dodržanie procesu (kompetencií) limituje dosiahnutie výsledku, riešenie aktuálneho problému obyvateľa (napr. v oblasti nezamestnanosti, sociálnej degradácie a z nich vyplývajúcej chudoby). Ak jeden článok v reťazi si nedostatočne plní svoje kompetencie, tak celá reťaz neplní dostatočne stanovené funkcie. Alebo inými slovami, reťaz môže byť len taká silná ako jej najslabší článok. Preto stagnujúca alebo klesajúca životná úroveň na Východnom Slovensku a rastúca nezamestnanosť často prevyšujúca celoslovenský priemer nás nútia zmeniť tento málo efektívny model doterajšieho prístupu.

Táto zmena modelu prístupu bude v prvom rade vyžadovať zmenu doteraz zaužívaného spôsobu myslenia s ktorým sme pristupovali k riešeniu problémov v oblasti regionálneho rozvoja. Na základe doterajších skúseností by sme si mali uvedomiť, že ak si naše problémy nevyriešime sami, vyriešené s veľkou mierou pravdepodobnosti nebudú. Preto sa budeme musieť pokúsiť zmeniť svoj doterajší prístup k riešeniu problémov, upustiť od uprednostňovania individuálnych stratégií, upustiť od prenášania zodpovednosti za riešenie našich problémov na iných a aktuálne problémy riešiť spájaním všetkých, ktorí nám môžu a chcú pri ich riešení pomôcť. Inými slovami pôjde o mobilizáciu sociálneho a ľudského kapitálu Košického kraja formou sociálnych partnerstiev, spolupracujúcich sietí a zapájaním širšej verejnosti do riešenia celospoločenských problémov. A práve z týchto princípov vychádza aj predkladaná nová vízia a misia PHSR KSK 2023 – 2027.

Je treba si uvedomiť, že výhody globalizácie sa najviac prejavujú v rozvinutých regiónoch, teda tam, kde je vysoká kúpna sila a rozvinutá a intenzívna doprava. V podmienkach menej rozvinutých regiónov, s nízkou kúpnu silou a s nedostatočne vybudovanou dopravnou infraštruktúrou, môže globalizácia spôsobovať prehlbovanie medziregionálnych rozdielov. A zrejme preto dnes existujú dve Slovenská, rozvíjajúci sa západ a zaostávajúci východ.

Preto v súčasnosti nevidíme inú cestu, ako cestu zmeny od doterajšieho trpného a pasívneho prístupu k negatívnym dôsledkom celosvetových globalizačných trendov smerom k iniciovaniu aktívnejšieho postupu smerujúceho k podpore našich domácich lokálnych ekonomík s cieľom udržať čo najdlhšie finančné zdroje vo vnútri danej lokálnej ekonomiky. Z tohto uhla pohľadu nie je ani tak dôležitý aký objem finančných zdrojov bude vo vnútri lokálnej ekonomiky, ale rozhodujúce bude, ako dlho tam ostanú, koľkokrát sa dokážu otočiť (regionálny multiplikátor). Čo je treba pre to urobiť?

Je treba zmeniť náš doterajší prístup. Je treba prestať prenášať zodpovednosť za riešenie našej nepriaznivej situácie na iných a očakávať, že iní budú riešiť naše problémy. Je treba si uvedomiť, že ak si naše problémy nevyriešime sami, vyriešené s veľkou mierou pravdepodobnosti nebudú. V trhovom hospodárstve sa človek jednoducho musí dokázať postarať sám o seba. Také sú pravidlá hry. V záujme zmeny nášho doterajšieho prístupu je preto treba začať hľadať vlastné tvorivé riešenia a možnosti cestou mobilizácie a skvalitňovania ľudského a sociálneho kapitálu vo vnútri Košického kraja, vzájomnou spoluprácou akademickej, podnikateľskej a verejnej obce a hľadaním našich vlastných lídrov pre riešenie našich problémov. To je možné dosiahnuť spájaním všetkých, ktorí nám pri riešení našich problémov môžu a chcú pomôcť. Inými slovami je treba mobilizovať sociálny a ľudský kapitál Košického kraja formou sociálnych partnerstiev, spolupracujúcich sietí a zapájaním širšej verejnosti do riešenia celospoločenských problémov. Spolupráca by tak mala zahŕňať celú oblasť sociálnej štruktúry spoločnosti od rodín a komunít, cez neziskové organizácie až po kooperáciu podnikov a inštitúcií v klastroch a výrobných sieťach⁴.

⁴ PHSR KSK 2023 - 2027

1.18 **Analýza silných a slabých stránok územia,**

Nasledujúce SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Vyšné Remety nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť. Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikočiť k formulácii špecifických cieľov.

1.19 **SWOT- Infraštruktúra a životné prostredie**

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • aktívna spolupráca obce pri dobudovaní infraštruktúry na mikroregionálnej úrovni • záujem predstaviteľov obce o zabezpečenie sociálnej starostlivosti pre obyvateľov • dobrá dopravná dostupnosť územia • pokrytie telekomunikačným a internetovým signálom • úplná elektrifikácia riešeného územia • rast podielu vyseparovaného odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> • nevyhovujúca dopravná dostupnosť a kvalita cestných sietí • vysoký podiel neobývaných domov v obci • nedostatočné protipovodňové opatrenia • nedostatočná technická úroveň cestných komunikácií • absencia priameho železničného spojenia • slabo rozvinutá sieť peších komunikácií • absencia zdravotníckeho zariadenia v obci • existencia starých environmentálnych záťaží v podobe divokých skládok • nezáujem občanov o životné prostredie • rast produkcie komunálneho odpadu • zlá/nízka kvalita vôd – povrchových aj podzemných • absencia školských zariadení (ZŠ)
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • východné Slovensko – prioritná oblasť dobudovania technickej infraštruktúry • možnosti čerpania s Programu Slovensko na dobudovanie infraštruktúry • Schengenský priestor – zvýšenie bezpečnosti v obciach • prechod na ekologické formy 	<ul style="list-style-type: none"> • oblasť ohrozovaná povodňami • administratívne bariéry pri čerpaní prostriedkov z Programu Slovensko • zotrvanie pre vykurovaní tuhými palivami • veľký počet plánovaných investičných akcií • vysoká finančná náročnosť investícií • veľký rozpor medzi finančnými zdrojmi a strategickými zámermi

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

<ul style="list-style-type: none"> vykurovania • prílev nových investícií siete • Materiálové a energetické využívanie odpadov – separovaný zber, recyklácia 	<ul style="list-style-type: none"> • pri pomalej výstavbe základnej infraštruktúry v obci je riziko odchodu mladých ľudí z obce • nedostatok investícií na dobudovanie dopravnej infraštruktúry • vysoká miera nezamestnanosti- riziko odsťahovania obyvateľstva za prácou
---	---

1.20 SWOT- podnikateľské prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná dopravná poloha, smer Michalovce – Užhorod • relatívne nízke mzdové náklady • pomerne vysoký podiel ľudí v produktívnom veku • tradície v poľnohospodárstve, prírodné podmienky pre poľnohospodársku prvovýrobu • prítomnosť ľudových tradícií v živote obyvateľov • lacná pracovná sila • absencia zdroja znečisťujúceho životné prostredie 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia väčších zamestnávateľov v obci • nepriaznivá sektorová skladba, kde rozhodujúci podiel má primárny sektor, najmä poľnohospodárstvo • nízka vzdelanostná úroveň voľných pracovných síl • zaostávajúce služby pre cestovný ruch • absencia priameho železničného spojenia • neexistujúca priemyselná výroba • transformácia poľnohospodárstva • nevybudované služby • malý počet podnikateľov , stagnácia rozvoja malého a stredného podnikania • nepriaznivá sociálna a vzdelanostná úroveň obyvateľstva • nepriaznivá kvalifikačná štruktúra nezamestnaných • odchod mladých ľudí, vyšší počet obyvateľov v poproduktívnom vek
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • plánovaná dostavba diaľničného ťahu D1 až po hranice s Ukrajinou • blízkosť ukrajinskej hranice – partnerstvá • vybudovanie priemyselného parku so zameraním na potravinársky priemysel na území obce Bunkovce • dobrá dostupnosť centier osídlenia ako príležitosť pre odbytišťa produkcie – Michalovce, Sobrance, Užhorod • podpora malých a stredných podnikov • rozvoj služieb súvisiacich s dopravou, tranzit, logistika 	<ul style="list-style-type: none"> • legislatívne zmeny obmedzujúce hospodársku súťaž • neatraktívne územie pre zahraničných investorov • nedostatočná podpora malých a stredných podnikov zo strany štátu • nedostatočná motivácia obyvateľov v oblasti podnikania • pomalý rozvoj infraštruktúry • pokles počtu stálych obyvateľov, strata identity obcí • nedostatočná jazyková vybavenosť (svetové)

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

	<p>jazyky)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhoršenie sociálnej situácie obyvateľov obce • absencia tradícií poskytovania služieb v cestovnom ruchu
--	---

1.21 SWOT- kultúra, šport, služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • vybudované nákupné služby • vybudovaný kultúrny dom 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia stravovacích služieb • absencia Klubu mladých • neexistujúce združenie pre ženy • neexistujú služby, okrem nákupných • absencia turistických tras a cyklotrás
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • oživenie života obce v dôsledku rozvoja cestovného ruchu • predpoklad na postupné využívanie opustených domov a rekonštrukcie na víkendové chalupy • možnosť čerpania nenávratných finančných prostriedkov z Programu Slovensko 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoká miera nezamestnanosti, problém dlhodobej nezamestnanosti, nedostatok financií • nízka životná úroveň obyvateľstva • riziko stagnácie dlhodobo nezamestnaných • hroziaca nízka úroveň poskytovania služieb v dôsledku absencie tradícií • nevybudovaná infraštruktúra

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- racionálne hospodárenie samosprávy
- pripravenosť obce na získanie externých zdrojov na realizáciu rozvojových projektov (množstvo pripravených projektových dokumentácií)
- neustále zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z Programu Slovensko na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov
- využitie celkom dobrej geografickej polohy obce v blízkosti viacerých centier zamestnanosti
- rozvoj poľnohospodárskej výroby
- aktivita obce na poli zapájania sa do regionálnych kooperačných štruktúr

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky trávenia voľného času a nedostatku možností bývania

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu málo výhodnej polohy vo vzťahu k najväčším ekonomickým centram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- nízka úroveň miezd v regióne Zemplína – úroveň miezd v regióne spolu s časovou a finančnou náročnosťou dochádzky do zamestnania pôsobí ako demotivačný faktor a generuje podmienky pre emigráciu obyvateľstva
- slabo využívaný potenciál cestovného ruchu – v obci sú len v minimálnej miere vybudované zariadenia cestovného ruchu
- veľká rozdrobenosť pozemkov a komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov v katastrálnom území obce – výrazne limitujúci faktor potenciálnych rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre technickú infraštruktúru, budovanie chodníkov a pod.).

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaraďovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave. Ohrozenia obce Vyšné Remety vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže vedenie obce ovplyvniť.

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje víziu a stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

1.22 Rozpočet a finančné hospodárenie obce

Hospodárenie obce sa riadi zákonom NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadením Vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v platnom znení, zákonom NR SR č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov ako aj ďalšími internými predpismi a všeobecne záväznými nariadeniami obce Vyšné Remety. Predložený návrh záverečného

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

úctu roku 2023 - v súlade s § 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení obsahuje požadované náležitosti:

- údaje o plnení rozpočtu v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- bilanciu aktív a pasív (stav majetku, pohľadávok a záväzkov),
- prehľad o stave a vývoji dlhu,
- hodnotenie plnenia programu obce

Po vykonaní ročnej účtovnej uzávierky k 31.12. 2023 vykazuje obec Vyšné Remety majetok v objeme 661 805,- €. Neobežný majetok bol vo výške 641 612,- €. Obežný majetok bol vo výške 20 191,- z toho zásoby vo výške 17,- € a účty v čiastke 18 518,- €. Porovnaním majetku so stavom k 31.12.2022 je jeho nárast o 12 584,- €.

1.23 Zhodnotenie realizácie predchádzajúceho PRO

Platnosť predchádzajúceho PRO Vyšné Remety 2016 – 2022.

Zámer 1.

Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti

3.1.1 Cieľ 1.1. Rekonštrukcia MŠ vrátane interiéru

Opatrenie	Rekonštrukcia MŠ vrátane interiéru resp. ich transformácia na multifunkčné zariadenia a úprava areálu
Zodpovedný	Starosta obce
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, realizujúca firma
Predpokladaná výška investícií v €	100 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Prevedená len rekonštrukcia v roku 2023
Zhodnotenie	Potreba ošetrenia strechy a úprava areálu školského dvora

3.2.1 Cieľ 1.2. Realizácia výstavby a dostavby obecnej kanalizácie

Opatrenie	Realizácia výstavby a dostavby obecnej kanalizácie
Zodpovedný	Starosta obce
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, realizujúca firma
Predpokladaná výška investície v €	230 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, MŽP SR
Stav	Zrealizované čiastočne 62 domových čističiek v rokoch 2008 - 2010
Zhodnotenie	Potreba pokračovať v novom plánovacom období

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

3.3.1 Ciel' 1.3. Vysporiadanie majetkov v obce

Opatrenie	Vysporiadanie majetkov v obci ako podmienka k žiadosti pre financovanie zo ŠF EÚ
Zodpovedný	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizujúca firma
Predpokladaná výška investícií v €	20 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet,
Stav	Čiastočne zrealizované v roku 2017
Zhodnotenie	Potreba pokračovať v novom programovom období

3.4.1 Ciel' 1.4. Rekonštrukcia Kultúrneho domu

Opatrenie	Rekonštrukcia Kultúrneho domu resp. transformácia na multifunkčné zariadenia – Denný stacionár
Zodpovedný	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Realizujúca firma
Predpokladaná výška investícií v €	150 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Realizovala sa len rekonštrukcia kuchyne
Zhodnotenie	Naplánovať rekonštrukciu v novom plánovacom období bez denného stacionára

3.5.1 Ciel' 1.5 Infraštruktúra cintorína

Opatrenie	Infraštruktúra cintorína
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma, občania v rámci aktivačných prác
Predpokladaná výška investícií v €	25 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období Infraštruktúra cintorína s rekonštrukciou Domu smútku

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

3.6.1 Cieľ 1.6. Rekonštrukcia verejného rozhlasu

Opatrenie	Rekonštrukcia verejného rozhlasu
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma, občania v rámci aktivačných prác
Predpokladaná výška investícií v €	30 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období, Rekonštrukcia na Inteligentný rozhlas

3.7.1 Cieľ 1.7. Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci

Opatrenie	Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma, občania v rámci aktivačných prác
Predpokladaná výška investícií v €	40 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Zrealizované v roku 2021
Zhodnotenie	Projekt ukončený

3.8.1 Cieľ 1.8. Výstavba chodníkov v obci

Opatrenie	Výstavba chodníkov v obci
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma, občania v rámci aktivačných prác
Predpokladaná výška investícií v €	150 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

3.9.1 Cieľ 1.9. Vybudovanie elektronických sietí

Opatrenie	Vybudovanie elektronických sietí, širokopásmový internet, optický kábel
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma, občania v rámci aktivačných prác
Predpokladaná výška investícií v €	7 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, realizujúca firma
Stav	Zrealizované v roku 2000 súkromnou firmou Lekos
Zhodnotenie	Projekt ukončený

3.10.1 Cieľ 1.10. Rekonštrukcia ciest v majetku obcí

Opatrenie	Rekonštrukcia ciest v majetku obcí a prístupových ciest v majetku SSC
Zodpovedný	Starosta obce , poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná firma, realizujúca firma, občania v rámci aktivačných prác
Predpokladaná výška investícií v €	50 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Projekt sa nerealizoval
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

Zámer 2

Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania

3.1.2 Cieľ 2.1. Zabezpečenie sociálnej starostlivosti o starých ľudí

Opatrenie	Zabezpečenie sociálnej starostlivosti o starých ľuďoch Domov sociálnych služieb, respektíve denný stacionár
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľská firma, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	10 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Nerealizovaný
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období, bez domova sociálnych služieb a denného stacionára

3.2.2 Cieľ 2.2 Oživiť tradíciu kultúrnych festivalov, stretnutí rodákov

Opatrenie	Oživiť tradíciu kultúrnych festivalov, stretnutí rodákov s cieľom zachovania tradícií
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľská firma, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	5 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, dotácia KSK
Stav	Priebežne realizované
Zhodnotenie	Naplánovať aj v novom plánovacom období

3.3.2 Cieľ 2.3 Zriadenie Domu ľudových remesiel

Opatrenie	Zriadenie Domu ľudových remesiel
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľská firma, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	50 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom období zriadenie Domu ľudových tradícií a remesiel

3.4.2 Cieľ 2.4. Podpora rozvoja celoživotného vzdelávania občanov

Opatrenie	Podpora rozvoja celoživotného vzdelávania občanov
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľská firma, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	6 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, dotácia MF SR
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

Zámer 3

Skvalitnenie životného prostredia

3.1.3 Ciel' 3.1. Zabezpečenie poskytovania služieb pre starých ľudí

Opatrenie	Zabezpečenie poskytovania služieb pre starých ľudí (dotácia stravovania)
Zodpovedný	Starosta obce,
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	9 600
Finančné zdroje	obecný rozpočet
Stav	Realizované
Zhodnotenie	Ciel' ukončený

3.2.3 Ciel' 3.2. Zriadenie informačných tabúl' v obci

Opatrenie	Zriadenie informačných tabúl' v obci
Zodpovedný	Starosta obce,
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	10 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, , Úrad vlády SR
Stav	Čiastočne realizovane v roku 2022
Zhodnotenie	Pokračovať v novom plánovacom období

3.3.3 Ciel' 3.3. Predloženie projektov na rozvoj cezhraničnej spolupráce s Ukrajinou

Opatrenie	Predloženie projektov na rozvoj cezhraničnej spolupráce s Ukrajinou
Zodpovedný	Starosta obce,
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	8 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, , Úrad vlády SR, KSK
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

3.4.3 Ciel' 3.4. Preskúmanie možnosti využitia alternatívnych zdrojov energie

Opatrenie	Preskúmanie možnosti využitia alternatívnych zdrojov energie
Zodpovedný	Starosta obce.
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	9 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, , Úrad vlády SR
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

3.5.3 Ciel' 3.5. Podpora podnikania v agroturistike a vidieckom CR

Opatrenie	Podpora podnikania v agroturistike a vidieckom CR
Zodpovedný	Starosta obce.
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	3 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, , Úrad vlády SR
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

3.6.3 Ciel' 3.6. Zriadenie zberne lesných plodov

Opatrenie	Zriadenie zberne lesných plodov, liečivých rastlín a obecnej prevádzky na ich spracovanie
Zodpovedný	Starosta obce.
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	10 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, , Úrad vlády SR
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Neplánovať v novom plánovacom období

3.7.3 Cieľ 3.7. Podpora podnikania a rozvoj poľnohospodárstva

Opatrenie	Podpora podnikania a rozvoj poľnohospodárstva
Zodpovedný	Starosta obce,
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	1 500
Finančné zdroje	obecný rozpočet
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

3.8.3 Cieľ 3.8. Podpora podnikania v drevovýrobe

Opatrenie	Podpora podnikania v drevovýrobe
Zodpovedný	Starosta obce,
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	800
Finančné zdroje	obecný rozpočet
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

3.9.3 Cieľ 3.9. Rozvoj ľudských zdrojov - vzdelávanie v oblasti podnikania a sociálnych služieb

Opatrenie	Rozvoj ľudských zdrojov - vzdelávanie v oblasti podnikania a sociálnych služieb
Zodpovedný	Starosta obce,
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	1 200
Finančné zdroje	obecný rozpočet
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

3.10.3 Ciel' 3.10. Preskúmanie možnosti využitia Ďalších vodných zdrojov pitnej vody - Čierna studňa

Opatrenie	Preskúmanie možnosti využitia Ďalších vodných zdrojov pitnej vody - Čierna studňa
Zodpovedný	Starosta obce,
Spolupracujúci	Projekčná organizácia, SAŽP, realizátor stavby
Predpokladaná výška investície v €	6 000
Finančné zdroje	obecný rozpočet, , Úrad vlády SR
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

Zámer 4
Cestovný ruch a rozšírenie ponuky voľno časových aktivít

3.1.4 Ciel' 4.1. Vybudovanie, rekonštrukcia detských a športových ihrísk-multifunkčné ihrisko

Opatrenie	Vybudovanie, rekonštrukcia detských a športových ihrísk-multifunkčné ihrisko
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	50 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, VUC KSK, dotácia Ministerstva školstva SR
Stav	Multifunkčné ihrisko zrealizované v roku 2019 a detské v roku 2020
Zhodnotenie	V novom plánovacom období realizovať rekonštrukciu futbalového ihriska aj s tréningovým ihriskom, tribúna, sociálne zariadenia, altánok, zavlažovanie a opltenie ihriska. K multifunkčnému ihrisku vybudovať sociálne zariadenie (šatňa, sprchy a toalety).

3.2.4 Ciel' 4.2. Využívanie neobývaných domov pre chalupársku rekreáciu

Opatrenie	Využívanie neobývaných domov pre chalupársku rekreáciu
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	Bez dotácie, každý vo vlastnej réžii
Finančné zdroje	Vlastníci nehnuteľnosti
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

3.3.4 Ciel' 4.3. Vybudovanie rekreačno -športového a oddychového areálu v obci

Opatrenie	Vybudovanie rekreačno -športového a oddychového areálu v obci
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	12 000
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, VUC KSK, dotácia Ministerstva školstva SR
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Bolo zapracované v 3.1.4

3.4.4 Ciel' 4.4. Vybudovanie siete jazdeckých a náučných trás a úprava terénu pre bežecké lyžovanie

Opatrenie	Vybudovanie siete jazdeckých a náučných trás a úprava terénu pre bežecké lyžovanie
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	3 500
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, VUC KSK, dotácia Ministerstva školstva SR
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Naplánovať v novom plánovacom období

3.5.4 Ciel' 4.5. Vzdelávanie obyvateľov v oblasti podnikania v CR a pre podnikanie

Opatrenie	Vzdelávanie obyvateľov v oblasti podnikania v CR a pre podnikanie
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	1 200
Finančné zdroje	Obecný rozpočet
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Neplánovať v novom plánovacom období

3.6.4 Ciel' 4.6. Vybudovanie a úprava siete turistických a cykloturistických trás

Opatrenie	Vybudovanie a úprava siete turistických a cykloturistických trás
Zodpovední	Starosta obce, poslanci OZ
Spolupracujúci	Projekčná a dodávateľské firmy, občania v aktivačných prácach
Predpokladaná výška investície v €	1 200
Finančné zdroje	Obecný rozpočet, VUC KSK, dotácia Ministerstva školstva SR
Stav	Nerealizované
Zhodnotenie	Neplánovať v novom plánovacom období

Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu rozvoja obce predstavuje tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej miere je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, a to jeho juhozápadnou časťou. Vyšné Remety sú teda od tohto ramena značne vzdialené. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre Vyšné Remety predstavujú mestá Sobrance (4. skupina) Michalovce (2a. skupina), Trebišov (2b. skupina), Sečovce (4. skupina), Vranov nad Topľou (2b. skupina), Strážske (5. skupina) a. Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú

súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom cez Žilinu, Poprad a Prešov. Vyšné Remety teda na tejto najvýznamnejšej osi neležia a z tohto dôvodu možno len ťažko očakávať priaznivý rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov (ktorí by sa nemuseli usadiť priamo v obci, stačilo by v jej blízkosti – tak, aby vytvorili nové pracovné príležitosti v rámci rádia dennej dochádzky do zamestnania z obce Vyšné Remety). Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom). Od programovacieho obdobia 2007-2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností Program rozvoja obce Vyšné Remety na roky 2025 -2030 www.dokumentypreobce.sk Strana | 39 z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich. Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť okresu Sobrance by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie

priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti Sobrance smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti. Spomínaná politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makropolitikovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, faktor depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.; Korec 2005) prispeli (a naďalej prispievajú) k veľmi nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity. Vytvorila sa tak významná priestorová polarizácia spoločnosti s existenciou centier na strane jednej a periférií (vnútorných aj prihraničných periférnych regiónov) na strane druhej. V takomto periférnom regióne leží aj obec Vyšné Remety.

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Tabuľka č. 13: STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Vlastné spracovanie

Členstvo obce v organizáciách

Obec Vyšné Remety je členom viacerých združení, ktoré vznikli za rôznym účelom, majú rôzne ciele a prostredníctvom ktorých sa obec snaží uplatňovať a presadzovať svoje záujmy:

- „Združenie miest a obcí Slovenska“ (ZMOS) – organizácia zastupujúca záujmy obecných samospráv na celoslovenskej úrovni;
- Regionálne združenie miesta obcí „Sobranského regiónu“ (ZMO-SR) – záujmové združenie právnických osôb (obcí a miest), založené za účelom poradenstva a kvalitnejšieho riešenia spoločných problémov a výziev v danom regióne;
- „Regionálne vzdelávacie centrum Michalovce“ – záujmové združenie právnických osôb, združujúce obce a mestá, poskytujúce svojim členom rôzne vzdelávacie aktivity, školenia a prednášky spojené s výkonom samosprávy;
- „Miestna akčná skupina Zemplín pod Vihorlatom“ (MAS ZpV) – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikov, podnikateľov, fyzických osôb a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi tohto združenia), posilnenia ekonomického prostredia, zhodnotenia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpory trvalo udržateľného rozvoja;
- Záujmové združenie spoločenstva obcí mikroregiónu „Okna.“ – záujmové združenie obcí Okna, založené za účelom riešenia spoločných problémov týchto obcí;
- Občianske združenie „Diaľnica na Zemplín“ – občianske združenie, založené za účelom podpory budovania rýchlostnej komunikácie do regiónu Zemplína.

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

2.1 Vízia územia,

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC. Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä Agendou 2030. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať. Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- Vzdelanie pre dôstojný život,
- Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,
- Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

- Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,
- Právny štát, demokracia a bezpečnosť,
- Dobré zdravie. Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska. Strategická časť Programu rozvoja obce Vyšné Remety na roky 2025-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PRO obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzerat'. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná strategická vízia obce:

Obec Vyšné Remety bude obcou, ktorá bude vyvážené zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľad'ovania.

V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty, ktoré zasahujú do tejto oblasti. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia a drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť. Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Vyšné Remety Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Vyšné Remety a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov,

v neposlednom rade aj ochrana životného prostredia. V súlade s poslaním obce Vyšné Remety všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Zámer „Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti“ je nevyhnutné z hľadiska životných štandardov, ako aj udržania požadovanej štruktúry a počtu obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Zámer „Zvýšenie kvality spoločenského života a podnikania“ zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy.

Zámer „Skvalitnenie životného prostredia“ je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Zámer „Cestovný ruch a rozšírenie ponuky voľno časových aktivít“ budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu rozvoja obce Vyšné Remety sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

3.1. Akčné plány

PRIORITA 1
HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Aktivita: 1.1.1 Materská škola

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia strechy MŠ a úprava areálu dvora školy
Doba realizácie	2025 - 2027
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	25 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet a Program Slovensko
Cieľ	Predĺžiť životnosť strechy MŠ a útulnejší dvor školy
Cieľová skupina	Žiaci MŠ a personál
Vstupná hodnota	Neošetrená strecha MŠ a neupravený dvor školy
Výstupná hodnota	Ošetrená strecha a upravený dvor školy
Pripravenosť	V prípravách

Aktivita: 1.1.2 Informačné tabule

Špecifický cieľ	Zriadenie informačných tabúl v obci
Doba realizácie	2025 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	15 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet a MF SR
Cieľ	Informovanie
Cieľová skupina	Občania obce a návštevníci obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet tabúl
Pripravenosť	V pláne

Aktivita: 1.1.3 Vysporiadanie majetkov v obci

Špecifický cieľ	Vysporiadanie majetkov v obci
Doba realizácie	2028 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	20 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Vysporiadanie majetkov v obci ako podmienka k žiadosti pre financovanie
Cieľová skupina	Obec
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet vysporiadaných pozemkov
Pripravenosť	V prípravách

Aktivita: 1.1.4 Kultúrny dom

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia Kultúrneho domu
Doba realizácie	2025 - 2027
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	700 000,00
Zdroje financovania	obecný rozpočet, MF SR
Cieľ	Rekonštrukcia Kultúrneho domu
Cieľová skupina	Občania obce a užívatelia
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Zrekonštruovaný kultúrny dom
Pripravenosť	V prípravách

Aktivita: 1.1.5 Dom smútku a infraštruktúra cintorína

Špecifický cieľ	Infraštruktúra cintorína a rekonštrukcia Domu smútku
Doba realizácie	2025
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	130 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, MAS ZpV
Cieľ	Zmodernizovanie domu smútku a úprava infraštruktúry
Cieľová skupina	Občania obce a návštevníci cintorína
Vstupná hodnota	Zastaralý dom smútku
Výstupná hodnota	Zmodernizovaný dom smútku a upravená infraštruktúra cintorínu
Pripravenosť	V príprave

Aktivita: 1.1.6 Inteligentný obecný rozhlas

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia verejného rozhlasu na Inteligentný rozhlas
Doba realizácie	2027 - 2028
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	65 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet a MF SR
Cieľ	Zlepšenie informovanosti občanov a vlastníkov nehnuteľnosti
Cieľová skupina	Občania a vlastníci nehnuteľnosti
Vstupná hodnota	Zastaralý rozhlas
Výstupná hodnota	Moderný rozhlas
Pripravenosť	V pláne

Aktivita: 1.1.7 Chodníky v obci

Špecifický cieľ	Výstavba chodníkov v obci
Doba realizácie	2028 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	200 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Program Slovensko
Cieľ	Zlepšenie bezpečnosti chodcov
Cieľová skupina	Účastníci cestnej premávky
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka chodníkov
Pripravenosť	V pláne

Aktivita: 1.1.8 Rekonštrukcia ciest

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia ciest v majetku obcí a prístupových ciest v majetku KSK
Doba realizácie	2026 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	220 000,00
Zdroje financovania	Rozpočet obce, KSK
Cieľ	Zlepšenie plynulosti cestnej premávky
Cieľová skupina	Užívatelia komunikácií
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka zrekonštruovaných ciest
Pripravenosť	V pláne

Aktivita: 1.1.9 Sociálny podnik

Špecifický cieľ	Zriadenie sociálneho podniku
Doba realizácie	2026 2027
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	50 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Program Slovensko
Cieľ	Zvýšiť zamestnanosť o obci
Cieľová skupina	Nezamestnaní
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Zriadenie podniku
Pripravenosť	V pláne

PRIORITA 2
SOCIÁLNA OBLASŤ

2.1.1 Aktivita: Starostlivosti o starých a prestarých

Špecifický cieľ	Zabezpečenie sociálnej starostlivosti o starých a prestarých občanov obce
Doba realizácie	2025 – 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	25 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Sociálna starostlivosť a starých a prestarých občanov obce
Cieľová skupina	Starý a prestarli občania obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet občanov ktorým bola poskytovaná sociálna starostlivosť
Pripravenosť	Priebežne

2.1.2 Aktivita: Zachovanie tradícií

Špecifický cieľ	Oživiť tradíciu kultúrnych festivalov, stretnutí rodákov s cieľom zachovania tradícií
Doba realizácie	Priebežne výročie obce v roku 2025
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	20 000,00
Zdroje financovania	obecný rozpočet, zdroje KSK
Cieľ	Vytvorenie tradície usporiadania kultúrnych podujatí v obci, stretnutie rodákov v roku 2025
Cieľová skupina	Občania obce a široká verejnosť
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet podujatí
Pripravenosť	Z časti pripravené každoročne pakujúce sa podujatia

2.1.3 Aktivita : Zriadenie domu ľudových tradícií a remesiel

Špecifický cieľ	Zriadenie domu ľudových tradícií a remesiel
Doba realizácie	2027 - 2028
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	100 000,00
Zdroje financovania	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Cieľ	Propagácia ľudových tradícií a remesiel
Cieľová skupina	Občania obce a návštevníci obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	1
Pripravenosť	V úvahách

2.1.4 Aktivita : Podpora rozvoja celoživotného vzdelávania občanov

Špecifický cieľ	Podpora rozvoja celoživotného vzdelávania občanov
Doba realizácie	Priebežne
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	10 000,00
Zdroje financovania	obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka
Cieľ	Informovanosť širokej verejnosti
Cieľová skupina	Občania obce a podnikateľské subjekty
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Množstvo aktivít
Pripravenosť	V úvahách

2.1.5 Aktivita : Práca s mládežou

Špecifický cieľ	Práca s mládežou
Doba realizácie	2027 - 2028
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	10 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	mládež
Cieľová skupina	mládež
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet aktivít
Pripravenosť	V pláne

PRIORITA 3
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Aktivita: 3.1.1 Vybudovanie kompostoviska s technikou

Špecifický cieľ	Vybudovanie kompostoviska s technikou
Doba realizácie	2028 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	350 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Zhodnotenie biologického odpadu
Cieľová skupina	Občania obce a vlastníci nehnuteľnosti
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Zriadený areál s potrebnou technikou
Pripravenosť	V pláne

Aktivita: 3.1.2 Možnosti využitia alternatívnych zdrojov energie

Špecifický cieľ	Preskúmanie možnosti využitia alternatívnych zdrojov energie
Doba realizácie	2029 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	1 200
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Preskúmanie možnosti využitia alternatívnych zdrojov energie
Cieľová skupina	Obec
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Návrh možnosti
Pripravenosť	V pláne

Aktivita: 3.1.3 Podpora podnikania v agroturistike a vidieckom CR

Špecifický cieľ	Podpora podnikania v agroturistike a vidieckom CR
Doba realizácie	2025 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	1 200
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Rozvoj podnikania
Cieľová skupina	Záujemci o podnikanie v agroturistike a vidieckom CR
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet podporených
Pripravenosť	V pláne

Aktivita 3.1.4 Realizácia výstavby a dostavby obecnej kanalizácie

Špecifický cieľ	Realizácia výstavby a dostavby obecnej kanalizácie
Doba realizácie	2028 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	700 000
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, environmentálny fond
Cieľ	Ochrana povrchových a spodných vôd
Cieľová skupina	Obyvatelia obce a vlastníci nehnuteľností
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet vybudovaných domových čističiek
Pripravenosť	V prípravách

Aktivita 3.1.5 Podpora podnikania a rozvoj poľnohospodárstva

Špecifický cieľ	Podpora podnikania a rozvoj poľnohospodárstva
Doba realizácie	2025 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	1 200,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Prezentácia rozvoja podnikania v poľnohospodárstve
Cieľová skupina	Záujemcovia o podnikanie v poľnohospodárstve
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet rozvojových zámerov
Pripravenosť	V pláne

Aktivita 3.1.6 Vzdelávanie v oblasti podnikania a sociálnych služieb

Špecifický cieľ	Rozvoj ľudských zdrojov - vzdelávanie v oblasti podnikania a sociálnych služieb
Doba realizácie	2025 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	1 200,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Rozvoj ľudských zdrojov
Cieľová skupina	Záujemcovia o vzdelávanie
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet aktivít
Pripravenosť	V pláne

Aktivita 3.1.7 Podpora podnikania v drevovýrobe

Špecifický cieľ	Podpora podnikania v drevovýrobe
Doba realizácie	2027 - 2029
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	1 200,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Rozvoj ľudských zdrojov
Cieľová skupina	Záujemcovia o vzdelávanie
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet aktivít
Pripravenosť	V pláne

Aktivita 3.1.8 Vodné zdroje

Špecifický cieľ	Preskúvanie možnosti využitia Ďalších vodných zdrojov pitnej vody - Čierna studňa
Doba realizácie	2026 - 2027
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	10 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Ďalší vodný zdroj
Cieľová skupina	Občania obce a vlastníci nehnuteľnosti
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet možnosti
Pripravenosť	V pláne

Aktivita 3.1.11 Kontajnerová čistička odpadových vôd

Špecifický cieľ	Kontajnerová čistička odpadových vôd
Doba realizácie	2028 - 2029
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	VVS a.s.
Finančné náklady v eur	1000 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, VVS a.s. Environmentálny fond
Cieľ	Ochrana povrchových a spodných vôd
Cieľová skupina	Občania obce a vlastníci nehnuteľnosti
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Vybudovaná čistička
Pripravenosť	V pláne

PRIORITA 4

Rozšírenie ponuky voľno časových aktivít a cestovný ruch

Aktivita: 4.1.1 Rekonštrukcia futbalového areálu

Špecifický cieľ	Rekonštrukcia areálu futbalového a tréningového ihriska, tribúna, sociálne zariadenia, altánok, zavlažovanie, klzisko a oplatenie areálu
Doba realizácie	2025 - 2028
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	120 000,00
Zdroje financovania	Vlastný rozpočet, granty, dotácie, sponzor
Cieľ	Oživenie športového a spoločenského života
Cieľová skupina	Občania obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	1
Pripravenosť	V úvahách

Aktivita: 4.1.2 Sociálne zázemie pri multifunkčnom ihrisku

Špecifický cieľ	Sociálne zázemie pri multifunkčnom ihrisku (šatne, sprchy a toalety)
Doba realizácie	2025 - 2026
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	100 000,00
Zdroje financovania	Vlastný rozpočet, granty, dotácie, sponzor
Cieľ	Skultúrnenie športového a spoločenského života
Cieľová skupina	Občania obce
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	1
Pripravenosť	V pláne

Aktivita : 4.1.3 Využívanie neobývaných domov pre chalupársku rekreáciu

Špecifický cieľ	Využívanie neobývaných domov pre chalupársku rekreáciu
Doba realizácie	2025 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	Bez dotácie
Zdroje financovania	Každý vo vlastnej réžii
Cieľ	Využitie neobývaných domov
Cieľová skupina	Chalupári
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet neobývaných domov využívaných na rekreáciu
Pripravenosť	

Aktivita : 4.1.4 Vybudovanie siete jazdeckých a náučných trás a úprava terénu pre bežecké lyžovanie

Špecifický cieľ	Vybudovanie siete jazdeckých a náučných trás a úprava terénu pre bežecké lyžovanie
Doba realizácie	2027 - 2029
Garant	obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	10 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, KSK
Cieľ	Zatraktívnenie turizmu v obci
Cieľová skupina	Občania obce a turisti
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Dĺžka vybudovaných trás
Pripravenosť	V úvahách

Aktivita : 4.1.5 Pumptracková dráha

Špecifický cieľ	Pumptracková dráha
Doba realizácie	2029 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	60 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet,
Cieľ	Zatraktívniť športovú činnosť v obci
Cieľová skupina	Pre všetkých ktorí si chcú zašportovať
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Vybudovaný areál
Pripravenosť	V pláne

Aktivita : 4.1.6 Vybudovanie kaplnky

Špecifický cieľ	Vybudovanie kaplnky
Doba realizácie	2026 - 2029
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	50 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, KSK
Cieľ	Duchovno
Cieľová skupina	Všetky vekové kategórie
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Vybudovaná kaplnka
Pripravenosť	V pláne

Aktivita : 4.1.7 Rozvoj cezhraničnej spolupráce s Ukrajinou

Špecifický cieľ	Rozvoj cezhraničnej spolupráce s Ukrajinou
Doba realizácie	2025 - 2030
Garant	Obec
Spolupracujúci partneri	
Finančné náklady v eur	10 000,00
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Cieľ	Rozvoj spolupráce s partnermi na Ukrajine
Cieľová skupina	Športovci folklórne súbory
Vstupná hodnota	0
Výstupná hodnota	Počet akcií
Pripravenosť	V pláne

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Strategické zámery bude možné naplňovať, keď sa nebude meniť neustále dotačná politika a bude ľahšie môcť získať finančné zdroje z fondov EÚ, nakoľko obec z vlastných prostriedkov nebude mať možnosť naplňovať svoje strategické ciele.

4.1. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PRO VYŠNÉ REMETY

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami. V systéme riadenia a implementácie PRO je Riadiacim orgánom na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PRO, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu Monitorovacieho výboru. Orgánom auditu je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu Platobného orgánu vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu Sprostredkovateľského orgánu. PRO ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016). Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča zriadiť pri obecnom zastupiteľstve komisiu strategického rozvoja. Táto komisia by vystupovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PRO, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PRO a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod. Samospráva tak bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PRO berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PRO a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program rozvoja obce, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha

a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov. Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PRO obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ. Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PRO Vyšné Remety. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PRO. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PRO a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PRO a vstupujúce do partnerstiev na mimo sektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Vyšné Remety, v súlade s opatreniami a aktivitami PRO Vyšné Remety, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio - ekonomickí partneri – podieľajúci sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PRO Vyšné Remety na roky 2025 – 2030. **Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce** Vyšné Remety Implementácia PRO Vyšné Remety sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PRO by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce. Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PRO Vyšné Remety je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Vyšné Remety. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Vyšné Remety budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poslanci obce, súčinnosť poskytnú jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Vyšné Remety. Realizácia vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a cudzích zdrojov, a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre euro fondy. V obci Vyšné Remety je zriaďovanie ďalších orgánov v súvislosti s PRO bezpredmetné.

4.2. SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA NAPŔŔANIA PRO

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PRO patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2025 – 2030 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu

k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2025 - 2030. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov. Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PRO je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorit a prioritných osí PRO. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PRO Vyšné Remety je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PRO Vyšné Remety. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Vyšné Remety vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PRO, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PRO a podklady pre rozhodovanie Obecného zastupiteľstva obce Vyšné Remety (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PRO). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PRO v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PRO Vyšné Remety). Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PRO ako celku bude zabezpečovať OcÚ Vyšné Remety. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PRO a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

Vyšné Remety a Obecného zastupiteľstva obce Vyšné Remety. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PRO, resp. jeho rôznych aspektov.

Ciele PRO sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PRO obce Vyšné Remety. Napĺňanie zadaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PRO. Rámcové merateľné ukazovatele PRO sú uvedené na konci programovej časti PRO obce Vyšné Remety na roky 2025 - 2030. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov. Hodnotenie v súlade so systémom riadenia, definovaným v PRO, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PRO a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PRO a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2025 – 2030) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PRO, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba). Pri hodnotení treba brať v úvahu skutočnosť, že návrhy do PRO podávali rôzne cieľové skupiny obyvateľstva, inštitúcie a jednotlivci. Nie všetky úlohy sú reálne z pohľadu samosprávy, nie všetky úlohy sú prioritné z pohľadu obecného zastupiteľstva a nie všetky úlohy je možné zrealizovať z vlastných prostriedkov obce, s prihliadnutím na nenáročnosť dotácií a nie celkom transparentný spôsob ich získavania. Niektoré úlohy môžu vychádzať z momentálnej nálady v obci či jednotlivých záujmov, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. PRO nie je dogma a nie je to nemenný materiál, je to vytýčenie dlhodobých cieľov a potrieb obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecné zastupiteľstvo môže tento materiál dopĺňať a aktualizovať. Priebežné hodnotenie procesu priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenia predkladá OcÚ Obecnému zastupiteľstvu obce Vyšné Remety najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PRO a priebežné správy o implementovaní PRO predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Vyšné Remety. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecného zastupiteľstva obce Vyšné Remety pri riadení realizácie PRO s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov. Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje,

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PRO, a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PRO Vyšné Remety. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PRO (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2030. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Vyšné Remety, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

4.3. Akčný plán

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných Projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v tis. €.

Tabuľka č. 14: Harmonogram realizácie

Strategický zámer	Cieľ	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	1.1.1						
	1.1.2						
	1.1.3						
	1.1.4						
	1.1.5						
	1.1.6						
	1.1.7						
	1.1.8						
	1.1.9						
2.	2.1.1						
	2.1.2						
	2.1.3						
	2.1.4						
	2.1.5						
3.	3.1.1						
	3.1.2						
	3.1.3						
	3.1.4						
	3.1.5						
	3.1.6						
	3.1.7						
	3.1.8						
	3.1.9						
	3.1.10						

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

4.	4.1.1						
	4.1.2						
	4.1.3						
	4.1.4						
	4.1.5						
	4.1.6						
	4.1.7						

5. FINANČNÁ ČASŤ

5.1. Finančný plán na celú realizáciu PRO.

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu Programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal Program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia. Táto časť sa bude konkretizovať v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Tabuľka č. 15: Harmonogram realizácie

Strategický zámer	Cieľ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
1.	1.1.1	15 000	10 000					25 000
	1.1.2	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	15 000
	1.1.3				10 000	7 000	3 000	20 000
	1.1.4	400 000	200 000	100 000				700 000
	1.1.5	130 000						130 000
	1.1.6			40 000	25 000			65 000
	1.1.7				100 000	50 000	50 000	200 000
	1.1.8		40 000	40 000	40 000	40 000	20 000	220 000
	1.1.9		30 000	20 000				50 000
2.	2.1.1	5 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	25 000
	2.1.2	20 000						20 000
	2.1.3			60 000	40 000			100 000
	2.1.4	2 000	2 000	2 000	2 000	1 000	1 000	10 000

Program rozvoja obce Vyšné Remety
Programovacie obdobie 2025 – 2030

	2.1.5			6 000	4 000			10 000
3.	3.1.1				200 000	100 000	50 000	350 000
	3.1.2					600	600	1 200
	3.1.3	200	200	200	200	200	200	1 200
	3.1.4				400 000	200 000	100 000	700 000
	3.1.5	200	200	200	200	200	200	1 200
	3.1.6	200	200	200	200	200	200	1 200
	3.1.7	200	200	200	200	200	200	1 200
	3.1.8	200	200	200	200	200	200	1 200
	3.1.9	2 000	2 000	2 000	2 000	1 000	1 000	10 000
	3.1.10				600 000	300 000	100 000	1 000 000
4.	4.1.1	40 000	40 000	20 000	20 000			120 000
	4.1.2	60 000	40 000					100 000
	4.1.3							Bez dotácie
	4.1.4			4 000	4 000	2 000		10 000
	4.1.5					40 000	20 000	60 000
	4.1.6		20 000	10 000	10 000	10 000		50 000
	4.1.7	2 000	2 000	2 000	2 000	1 000	1 000	10 000

Strategické zámery bude možné naplňovať, keď sa nebude meniť neustále dotačná politika a bude ľahšie môcť získať finančné zdroje z fondov EÚ, nakoľko obec z vlastných prostriedkov nebude mať možnosť naplňovať svoje strategické ciele.

6. ZÁVER

PRO Vyšné Remety je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. PRO je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby. Predmetný PRO Vyšné Remety bol schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Vyšné Remety dňa: 19.03.2025 uznesením OZ č. 7/2025 a zverejnený na web stránke obce www.vysne-remety.sk dňa 21.03.2025.

pečiatka obce

Ing. Martin Dolinič
starosta obce

7. PRÍLOHY PRO

7.1. Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO

Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)
Halás, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska.
Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 2008, Vol. 44, No. 2
Inštitút priestorového plánovania (2016): Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí. Bratislava: september 2016.
Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 Korec, P. (2005): Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s. MDVRR (2015): Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.
Operačné programy 2014-2020
Partnerská dohoda 2014-2020
PHSR Košického samosprávneho kraja 2023-2027
Register pozemkových spoločenskostí
Register účtovných závierok
Súvaha obce Vyšné Remety k 31.12.2023
Štatistický úrad Slovenskej republiky
Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020):
Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. Bratislava: január 2020.
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Územný plán obce Vyšné Remety
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
Výkaz ziskov a strát obce Vyšné Remety k 31.12.2023.
Weisová, D., Bernátová, M. (2012): Strategické plánovanie samosprávy. Žilina: Municipalia, 2012.
Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení
Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti
Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk	www.maps.google.com
datacube.statistics.sk	www.minv.sk
datacube.statistics.sk/SODB/	www.orsr.sk
www.pamiatky.sk	http://cp.atlas.sk
http://uzemia.enviroportal.sk	www.registeruz.sk
https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo	www7.statistics.sk
statdat.statistics.sk	www.ives. vs.sk/heraldreg
www.beiss.sk	www. vysne-remety.sk
www.cdb.sk	www.zrsr.sk